

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีเชิงคุณภาพ ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขต อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จากทั้งหมด 14 ตำบล ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือน มกราคม 2554 ถึง มีนาคม 2554

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 1,571 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 27 คน โดยมี เกณฑ์การเลือก คือ เลือกจากผู้ที่มีสมัครใจที่ยินดีและเต็มใจให้ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ทั้งนี้เพื่อ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของ อสม. ทั้ง 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านดีเด่น ได้แก่ อสม.ที่มีผลงานดีเด่นจนได้รับ รางวัลและประกาศนียบัตรในการประกวด อสม.ดีเด่น จากสาขาการประกวดตามเกณฑ์กระทรวง สาธารณสุขและอำเภอกำหนด รวมทั้งหมด 13 สาขา ๆ ละ 1 คนซึ่งได้รับรางวัลระดับภาค 1 คน ระดับเขต 2 คน ระดับจังหวัด 1 คน ระดับอำเภอ 10 คน โดยอสม.แต่ละคนจะมาจากตำบล ละ 1 คน รวม 13 คน

2. กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั่วไป ได้แก่ อสม. ที่ปฏิบัติหน้าที่ อสม. ในหมู่บ้านหรือชุมชน ติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 7 ปี ไม่เคยเข้าร่วมประกวด หรือไม่เคยได้รับรางวัลและประกาศนียบัตรในการประกวด อสม. ดีเด่นในระดับต่างๆ และมาจากตำบลที่มี อสม. เด่น 13 สาขา จาก 14 ตำบลของอำเภอดอยสะเก็ด รวม 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษารุ่นนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแนวสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยที่ผู้ให้ข้อมูลไว้วางใจที่จะให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษาในมุมมองเราเป็นคนใน ซึ่งผู้ศึกษาทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในระดับตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาปฏิบัติงาน อสม.

2) แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับปัจจัยต่อความสำเร็จในการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้ปัจจัยจูงใจและแนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการทำงานเป็นกรอบในการสร้างคำถาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้สัมภาษณ์ได้กำหนดประเด็นแนวคำถามไว้ล่วงหน้าเป็นหัวข้อกว้าง ๆ ตามประเด็นที่จะศึกษา ประกอบด้วย

1. ความสำเร็จในงานที่ทำของบุคคล
2. การได้รับการยอมรับนับถือ
3. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ
4. ผลประโยชน์ตอบแทน
5. ความสัมพันธ์ระหว่าง อสม. และผู้ที่เกี่ยวข้อง (เจ้าหน้าที่สาธารณสุข, อสม. , ผู้นำชุมชน และเทศบาลหรืออบต.)
6. ความเป็นอยู่ส่วนตัวและครอบครัว
7. การชอบทำงานที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป
8. การชอบได้รับผลสะท้อนกลับทันที
9. การชอบทำงานที่ตอบสนองความต้องการภายใน
10. การชอบทุ่มเททั้งกายและใจในการทำงาน

3) อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

1. เครื่องบันทึกเสียง	จำนวน	2	เครื่อง
2. กล้องถ่ายรูปสำหรับการเก็บข้อมูลที่ไม่ใช่ภาษาพูด	ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการการบันทึกโดยการถ่ายภาพ	จำนวน	1 ตัว
3. สมุดบันทึก	จำนวน	1	เล่ม

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาทำโครงการค้นคว้าอิสระเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมและดำเนินการเพื่อให้มีการให้คำยินยอมในเอกสารแสดงความยินยอมของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาจะชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบ กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะร่วมตอบรับหรือปฏิเสธการตอบแบบสัมภาษณ์ หรือในระหว่างการสัมภาษณ์สามารถถอนตัวได้ตามต้องการ และข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะไม่ถูกเปิดเผย จะนำมาใช้เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และจะทำการเผยแพร่ผลการศึกษาในภาพรวมต่อไป

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้ศึกษาคำเนิการขออนุมัติหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ถึงสาธารณสุขอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดการศึกษา ประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับ และขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. เข้าพบหัวหน้าสถานีอนามัยตำบลที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่น และขอความร่วมมือในการคัดเลือกกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขทั่วไป ที่พร้อมและเต็มใจให้ข้อมูล
3. ผู้ศึกษาเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่าง และอธิบายการพิทักษ์สิทธิ์แก่กลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายวันเวลาในการเก็บข้อมูลตามความสะดวกของกลุ่มตัวอย่าง
4. การสัมภาษณ์เชิงลึก

4.1) การเตรียมการ ผู้ศึกษาทำการติดต่อกลุ่มตัวอย่างที่จะสัมภาษณ์ เพื่อติดต่อวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์ และมีการเตรียมความพร้อมของผู้ศึกษาตลอดจนเตรียมความรู้ความเข้าใจ แบบสัมภาษณ์

4.2) การสัมภาษณ์

4.2.1 การสร้างสัมพันธภาพ และความไว้วางใจ โดยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และพยายามสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล จนผู้ให้ข้อมูลยอมรับ และมีสัมพันธภาพที่ดี จึงเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.2 ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวคำถาม ซึ่งลักษณะคำถามจะเป็นคำถามปลายเปิด โดยผู้ศึกษาสร้างสัมพันธภาพและความไว้วางใจแล้วจึงทำการสัมภาษณ์ จนกว่าจะได้รับคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จึงปิดการสัมภาษณ์ การบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาเลือกใช้เทปบันทึกเสียงเป็นหลัก โดยได้รับการยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล หากผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกที่จะให้สัมภาษณ์สามารถออกจากกรสัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา

4.3) การปิดการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษากล่าวสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นกล่าวคำขอบคุณผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

5. ทำการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล เพื่อจัดเตรียมการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ จะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป วิธีการหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย

การวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytic induction) คือวิธีการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น การสร้างข้อมูลนี้จะทำตลอดเวลาที่ทำการเก็บข้อมูลจนท้ายที่สุดเมื่อเก็บข้อมูลได้เพียงพอก็สามารถที่จะสร้างข้อสรุปได้

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

สถานที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา

ตั้งแต่ มกราคม พ.ศ. 2554 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2554